Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Octavian Dvornic
Dosarul nr. 2rc-79/25 (2-23015455-02-2rc-11042025)

D E C I Z I E

24 noiembrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Având în componența sa:
Președintele completului, judecătorul Valeriu Arhip
Judecătorii Nicolae Ghedrovici și Diana Corlăteanu

examinând fără participarea părților, recursul declarat de Universitatea de Stat din Moldova, reprezentată de avocatul Vlaicu Vlad.

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 martie 2025, prin care a fost admisă parțial excepția de tardivitate,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Universitatea de Stat din Moldova împotriva SRL ,,Lagmar Impex", intervenient accesoriu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, cu privire la executarea obligațiilor contractuale, prin transmiterea în proprietate a bunurilor imobile, achitarea sumei, cu titlu de îmbogățire fără justă cauză, eliberarea facturilor fiscale pentru livrările efectuate și a proceselor-verbale de executare a lucrărilor pentru lucrările executate în baza contractului de investiții nr.01/1504 din 29 iulie 2014,

A C O N S T A T A T:

Circumstanțele cauzei:

La 31 ianuarie 2023, Universitatea de Stat din Moldova (în continuare USM), reprezentată de rectorul Șarov Igor și a avocatului Vlaicu Vlad a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL ,,Lagmar Impex", intervenient accesoriu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova (în continuare MEC), cu privire la aplicarea sechestrului pe 50 de apartamente ale pârâtului SRL ,,Lagmar Impex", cu suprafața totală de 3000 m2, prioritar date în exploatare, sau în proces de construcție, obligarea SRL ,,Lagmar Impex" a transmite în proprietatea angajaților USM a 50 de apartamente, cu suprafața totală de 3000 m2, conform

contractului de investiții nr.01/1504 din 29 iulie 2014, obligarea SRL ,,Lagmar Impex" a achita în favoarea USM a îmbogățirii fără justă cauză în sumă de 726 018,38 de lei, îmbogățire ce a avut loc ca urmare a achitării de către USM a unor servicii/acte, în scopul implementării contractului de investiții nr.01/1504, cheltuieli care conform contractului de investiții nr.01/1504 din 29 iulie 2014 urmau a fi suportate de către SRL ,,Lagmar-Impex", obligarea SRL ,,Lagmar Impex" a efectua modificările de rigoare în Registrul bunurilor imobile privind terenurile cu nr. cadastrale ***** conform p.5 al Hotărârii Guvernului nr. 204/2013 din 18 martie 2013, obligarea SRL ,,Lagmar Impex" a elibera facturi fiscale pentru livrările efectuate în baza contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, obligarea SRL ,,Lagmar Impex" a elibera procesele-verbale de executare a lucrărilor pentru lucrările executate în baza contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014 și compensarea cheltuielilor de judecată.

Reclamanta în susținerea acțiunii a indicat faptul că, conform Hotărârii Guvernului nr. 204 din 18 martie 2013 cu privire la dezvoltarea infrastructurii Universității de Stat din Moldova, Guvernul a acceptat propunerea Ministerului Educației și Cercetării de a utiliza o parte, în mărime de 1,0874 ha, din terenul cu numărul cadastral ***** și o parte, în mărime de 0,7103 ha, din terenul cu numărul cadastral ***** aflate în folosința USM pentru a moderniza infrastructura reclamantei.

Astfel, la 29 iulie 2014 între SRL ,,Lagmar Impex", în calitate investitor și Universitatea de Stat din Moldova, în calitate de beneficiar, a fost încheiat contractul investițional nr.01/1504.

Conform pct.2.1 al contractului, unindu-și eforturile pentru îmbunătățirea condițiilor de studii și de agrement al angajaților și studenților USM, precum și asigurarea angajaților cu spațiu locativ.

Iar, conform pct.2.2. și 2.2.3 ale contractului, SRL ,,Lagmar Impex" și-a asumat obligațiunea de a restaura blocului de studii nr.2, cu păstrarea structurii originale, situat la intersecția străzilor********** reconstruirea căminelor nr.10, 11, 12 și 13 din str. *****, proiectarea și construcția unor blocuri locative cu multe etaje pentru angajații USM, care urmau a fi vândute solicitanților la un preț preferențial, amplasarea unei săli pentru biblioteca USM și a unei cantine studențești în blocurile locative construite.

Întru implementarea celor menționate anterior conform pct.4 din Hotărârea Guvernului nr.204 din 2013, MEC a asigurat semnarea, în modul stabilit de legislația în vigoare, a contractului investițional dintre USM și investitorul selectat, SRL ,,Lagmar Impex", care va efectua din mijloacele sale proiectarea și lucrările nominalizate la pct. 2 a Hotărârii Guvernului nr. 204 din 2013 în schimbul terenului în mărime de 1,0874 ha, parte integrantă a bunului imobil cu numărul

cadastral ***** și a terenului în mărime de 0,7103 ha, parte integrantă a bunului imobil cu numărul cadastral 0100209241 din str. Gheorghe Cașu.

Conform p.3.1 al contractului investitorul va organiza, executa și finanța toate cheltuielile în scopul implementării contractului investițional, iar conform p.5.2.1 investitorul are obligația pe cont propriu să asigure proiectarea, construcția și reconstrucția obiectivelor menționate etc., rezultând ca USM nu ar trebui a avea careva cheltuieli în scopul implementării contractului.

Ca urmare, Curtea de Conturi în raportul său de audit constată: „obiectul contractului îl constituie aportul, din partea partenerului public cu cota sa de participare (patrimoniul public) și a partenerului privat (investițiile efectuate), pentru desfășurarea activităților de interes public, fondat pe capacitățile fiecărui partener de a repartiza corespunzător resursele, riscurile și beneficiile" deci, USM vine în speța dată cu terenurile, iar SRL „Lagmar Impex" cu resursele financiare.

Respectiv, atât conform contractului investițional, cât și conform actelor normative menționate obligativitatea de a suporta cheltuielile este a SRL „Lagmar Impex", cu toate acestea USM a suportat unele cheltuieli care conform celor menționate ar urma a fi suportate de SRL „Lagmar Impex", auditul efectuat la USM constatând acest lucru și solicitând întreprinderea tuturor măsurilor legale pentru restituirea mijloacelor date.

Referitor la pretenția privind transmiterea în proprietatea angajaților USM a 50 de apartamente, suprafața totală de 3000 m2 la un preț preferențial de 450 euro/m2, a menționat obiect al contractului conform p.2.2. și 2.2.3 este și construcția unor blocuri locative multietajate, din contul investitorului, dintre care 50 de apartamente, cu suprafața totală de 3000 m2, urmând a fi vândute angajaților USM la un preț preferențial, preț reglementat de p.6.1 al contractului - 450 euro/m2, achitate în lei/MD la momentul achitării.

În plus, conform contractului investițional menționat și anume conform p.3.1.4 SRL „Lagmar Impex" în scopul atragerii resurselor financiare pentru construcția blocurilor locative, va încheia contracte investiționale directe privind construcția spațiului locativ cu cei 50 viitori beneficiari ai bunurilor imobile, care urmează a fi construite, selectați și prezentați investitorului de către beneficiar, iar după darea în exploatare a obiectelor va transmite apartamentele - persoanelor cu care au fost încheiate contracte investiționale directe privind construcția spațiului locativ și care au achitat integral prețul acestora.

Mai mult, conform p.5.2.2 SRL „Lagmar Impex" este obligat să transmită către USM datele complete privind cele 50 apartamente, care urmează a fi construite pentru angajații săi, SRL „Lagmar Impex" eschivându-se de a prezenta aceste informații, fapt demonstrat prin cererea prealabilă de chemare în judecată și răspunsul la aceasta.

Or, dreptul USM de a selecta beneficiarii tuturor celor 50 de apartamente mai este prevăzut și în p.5.3.1 al contractului investițional care prevede expres că, beneficiarului îi aparține dreptul de a selecta și determina, pentru suprafața totală în mărime de 3 000 (trei mii) m2 (50 apartamente), persoanele fizice care vor beneficia de dreptul de a încheia contractele investiționale directe la un preț preferențial.

Iar, în scopul implementării prezentei obligații în contractul de investiții a fost inclus p.5.1.4 prin care USM va prezenta lista persoanelor selectate în termen rezonabil, dar nu mai târziu de 30 de zile din momentul primirii informației scrise de la SRL „Lagmar Impex" despre demararea procesului de perfectare a contractelor investiționale directe privind construcția spațiului locativ, lista de 50 de persoane fiind transmisă investitorului de către beneficiar în termen, fapt recunoscut de către pârât în răspunsul la cererea prealabilă.

În cazul în care, USM se afla în imposibilitate de a prezenta către SRL „Lagmar Impex" a listei integrale a persoanelor selectate în termen de 30 de zile calendaristice, atunci SRL „Lagmar Impex" urma să acorde USM un termen suplimentar (de grație) de 10 (zece) zile calendaristice pentru a completa lista și a o prezenta investitorului, iar în cazul în care USM nu prezintă lista menționată în termenul suplimentar acordat, SRL „Lagmar Impex" avea dreptul să selecteze singur persoanele care vor beneficia de apartamentele care nu au fost repartizate de USM.

Rezumând cele menționate a constat că, USM a avut la dispoziție 30 de zile pentru a prezenta lista beneficiarilor apartamentelor, USM și-a îndeplinit obligațiunea de a prezenta lista. Să nu o fi prezentat, USM mai avea încă 10 zile pentru a o prezenta, și deja dacă și în termenul suplimentar acordat USM nu prezenta lista, SRL „Lagmar Impex" avea dreptul să selecteze singur beneficiarii apartamentelor, dar evident din lista angajaților USM și nicidecum a vinde apartamentele date la persoane terțe, cum presupunem că, a făcut SRL „Lagmar Impex", această speță neaplicându-se deoarece USM a prezentat lista beneficiarilor.

La fel, a fost prevăzut în contractul investițional și cazurile când unul dintre persoanele alese de USM refuză să beneficieze de apartament sau reziliază contractul și anume pct. 5.1.5 repartizarea bunurilor imobile - a apartamentelor pentru persoanele selectate de către beneficiar - va fi efectuată de beneficiar și va fi prezentată investitorului sub forma unei scrisori oficiale. Investitorul nu are dreptul să modifice repartizarea efectuată de beneficiar. În cazul în care una din persoanele selectate de către beneficiar refuză încheierea contractului cu investitorul sau îl va rezilia, beneficiarul va numi o altă persoană în termen de 20 de zile calendaristice de la înștiințare și așa până la ajungerea la numărul de 50 apartamente total de 3000 m2.

Luând în considerare faptul că, SRL „Lagmar Impex” se eschivează de la executarea obligațiilor contractuale prin cererea prealabilă de chemare în judecată nr.01/828 din 6 mai 2021 a solicitat informații complete, conform pct. 5.2.2. privind angajații USM care au beneficiat de apartamente conform contractului investițional, cu eliberarea copiilor planurilor cadastrale ale apartamentelor și suprafeței totale transmise angajaților USM, cât și prezentarea către USM a planurilor cadastrale ale celorlalte apartamente ce urmează a fi remise angajaților USM la prețuri preferențiale, pentru a demara procedura de selecție a persoanelor ce urmează a beneficia de apartamente la preț redus, pentru a ajunge la 50 de apartamente, conform contractului investițional.

Prin răspunsul nr. 103/05 din 21 mai 2021 SRL „Lagmar Impex” face trimitere la un proces-verbal din 5 februarie 2019, pe care USM nu îl deține în care se menționează că SRL „Lagmar Impex” a construit și transmis în proprietatea USM a apartamentelor, fără a face careva mențiuni concrete câte apartamente a transmis, câți m2 în total, deci vizibil fiind de rea credință nu divulgă, cu toate că este obligat de contract, numărul de apartamente și m2 total care au fost transmiși, pentru ca USM să poată demara procedura de selecție în continuare a beneficiarilor apartamentelor la preț preferențial.

În contextul celor menționate constată că, deși USM și-a îndeplinit obligațiunile contractuale, SRL „Lagmar Impex” fiind de rea-credință nici până la moment nu colaborează cu USM pentru implementarea contractului dat, se eschivează de la transmiterea apartamentelor către beneficiarii angajați ai USM.

Referitor la pretenția privind obligarea SRL „Lagmar Impex” de a achita îmbogățirea fără justă cauză a menționat că, conform pct.3.1.1 al contractului de investiții investitorul va organiza, executa și finanța elaborarea documentației de proiect pentru obiectele prevăzute la pct.2.2 din contract, va organiza, executa și finanța construcția obiectelor conform certificatului de urbanism, autorizațiilor și avizelor organelor abilitate, contractului de investiție și legislației în vigoare a Republicii Moldova, va obține toate avizele, autorizațiile și actele (documentele) necesare de la instituțiile abilitate în scopul executării contractului etc.

Mai mult, conform p.5.2.1 al contractului, SRL „Lagmar Impex” pe contul și riscul său, asigură proiectarea, construcția și reconstrucția obiectului contractului, deci de la momentul semnării contractului de investiții reclamanta USM nu urma a suporta careva cheltuieli vis a vis de implementarea contractului investițional, or, în speță, cum a și constatat Curtea de Conturi în raportul de audit reclamanta USM vine cu terenurile iar pârâta cu investițiile.

USM a mai relatat că, conform pct.5.1.2 al contractului, a delegat SRL „Lagmar Impex” toate drepturile de a fi reprezentat în relațiile cu toate organele, instituțiile, organizațiile în legătură cu restaurarea, reconstrucția și construcția obiectelor specificate în contract (obținerea avizelor tehnice, avizelor,

coordonărilor, autorizațiilor, contractarea proiectării construcției etc., necesare realizării prevederilor Contractului).

La caz, pe parcursul implementării contractului investițional, reclamanta USM a suportat un șir de cheltuieli, a achitat un șir de acte/servicii ce urmau a fi achitate de către SRL „Lagmar Impex" în sumă de 726 018,38 de lei, conform facturilor fiscale seria/nr. EUJ000026028 din 27 martie 2018, EUJ000442882 din 29 iunie 2018, EUJ000605419 din 8 august 2018, nr. EUJ000780709 din 21 septembrie 2018, JA4831339 din 9 februarie 2017, ordinului de plată nr. 280 din 2 martie 2017, EWAB000944604 din 18 mai 2017, EUI000080534 din 30 iunie 2017, EUI000485765 din 9 noiembrie 2017, ordinul de plată nr.2005 din 29 noiembrie 2017, facturii fiscale seria/nr. FA494413 din 18 decembrie 2017, JV2298535 din 22 ianuarie 2016, ordinului de plată nr.86 din 25 ianuarie 2016, nr. WI7136320 din 18 februarie 2016, EWAB000469174 din 14 martie 2016, EWAB000491390 din 1 aprilie 2016, DV9415776 din 6 aprilie 2016, nr. FB7070743 din 12 aprilie 2016, EWAB000504547 din 13.04.2016, EUG000894555 din 30 mai 2016, facturii fiscale în suma de 337 lei; ordinului de plată nr. 1352 din 24 august 2016, facturii fiscale în suma de 50 de lei, EWAB000723577 din 10 noiembrie 2016, facturii fiscale în suma de 102 de lei, ordinului de plata nr.486 din 26 martie 2015, facturii fiscale seria/nr. WB0924987 din 31 martie 2015, seria/nr. FB8000479 din 19 august 2015, DV5635974 din 4 septembrie 2015, EUG000355048 din 27 octombrie 2015, EWAB000378293 din 14 decembrie 2015, FA4322688 din 22 decembrie 2015, EWAB000389919 din 23 decembrie 2015, EWAB000393004 din 28 decembrie 2015, WA1272820 din 28 decembrie 2015, EUG000516199 din 30 decembrie 2015, FU5822382 din 11 martie 2014, HC1392125 din 9 aprilie 2014, HA3015198 din 25 aprilie 2014, WI3180474 din 21 mai 2014, WI3235198 din 10 iunie 2014, WI3235199 din 10 iunie 2014, FU6502550 din 10 iunie 2014, ordinului de plată nr. 1844 din 26 septembrie 2014, ordinului de plata nr. 1843 din 26 septembrie 2014, facturii fiscale nr. WB0923986 din 26 septembrie 2014, facturii fiscale în sumă de 225 de lei, facturii fiscale seria/nr. WB0924295 din 21 noiembrie 2014, WH0439944 din 21 noiembrie 2014, a facturii fiscale în suma de 101 de lei, seria/nr. HB2306086 din 7 februarie 2013, nr. 0103372 în suma de 73 926 de lei, seria/nr.FU5333394 din 31 decembrie 2013 și seria/nr.WI1575613 din 31 decembrie 2013 ce reprezintă o îmbogățire fără justa cauză a SRL „Lagmar Impex" în detrimentul USM, sumă ce urmează a fi restituită către reclamantul USM.

Referitor la pretenția privind obligarea SRL „Lagmar Impex" de a efectua modificările de rigoare în registrul bunurilor imobile, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.204/2013 din 18 martie 2014, a menționat că investitorul va efectua din mijloacele sale proiectarea și lucrările nominalizate la pct.2 al prezentei hotărâri în schimbul terenului în mărime de 1,0875 ha din ***** și terenului în

mărime de *****”, deci ca urmare a acestui contract USM urma a beneficia de lucrările/bunurile menționate la p.2 iar SRL ,,Lagmar Impex” urma a primi în gestiune economică terenurile cu numerele cadastrale *****, în locul USM.

Deși, conform pct.4 și 5 ale Hotărârii Guvernului nr.204/2013 din 18 martie 2014, SRL ,,Lagmar Impex” este obligată a asigura efectuarea modificărilor în registrul bunurilor imobile privind terenurile date, USM conform pct.3.2.3. al contractului investițional transmițând terenurile date, până la moment pârâtul nu a înregistrat dreptul de gestiune economică asupra acestor terenuri, fapt confirmat prin certificatele din 11 mai 2021, care sunt anexate la prezenta cerere, la moment USM fiind gestionarul terenului pe care se află bunurile imobile construite de pârât, care evident au fost comercializate și respectiv aparțin persoanelor terțe, USM fiind partea care suportă cheltuieli pentru întreținerea acestora.

Mai mult, în contractul investițional peste tot se referă la terenurile transmise către SRL ,,Lagmar Impex” de ex: la pct.3.2.3 beneficiarul are atribuția de a transmite investitorului cele 2 sectoare de teren pentru construcția blocurilor cu multe etaje, iar conform pct.5.1.2 atribuția data este și obligație, USM fiind de bună-credință le-a transmis de facto, fapt demonstrat prin construcțiile efectuate de SRL ,,Lagmar Impex” pe aceste terenuri, or, să nu le fi transmis organele permisive ale statului nu eliberau acte permisive pentru efectuarea construcțiilor pe aceste terenuri, rămâne ca SRL ,,Lagmar Impex” să-și formeze juridic actele, iar pct.4 al contractului investițional se numește: regimul juridic al construcțiilor situate pe terenurile transmise investitorului și la general de la începutul contractului investițional până la finele lui se vehiculează despre terenurile transmise către SRL ,,Lagmar-Impex”, terenuri care au fost transmise către pârât, acesta fiind obligat a efectua modificările de rigoare în registrul bunurilor imobile, ceia ce nu a făcut până la moment, instanța urmând al obliga a executa și această obligațiune.

Cu privire la pretenția privind obligarea SRL ,,Lagmar Impex” de a elibera facturi fiscale pentru livrările efectuate conform contractului de investiții nr.01/1504 din 29 iulie 2014 a menționat că, deși reclamanta USM și-a îndeplinit obligațiunile contractuale, SRL ,,Lagmar Impex” fiind de rea-credință nici până la moment nu și le-a îndeplinit obligațiunea de emitere a facturilor fiscale pentru livrările efectuate în baza contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, constatare pe care a făcut-o și Curtea de Conturi.

Referitor la pretenția privind obligarea SRL ,,Lagmar Impex” de a elibera procesele-verbale de executare a lucrărilor, a menționat că procesele-verbale de executare a lucrărilor, fiind obligatorii în cazul efectuării unor lucrări, din acestea USM înțelege ce lucrări au fost efectuate, în ce sumă, compară cu oferta depusă de SRL ,,Lagmar Impex” la licitație, apreciază dacă au fost sau nu efectuate toate

lucrările și în volum deplin, fără aceste acte este imposibil de a cunoaște cele menționate.

Astfel, conform art. 18 al Legii cu privire la calitatea construcțiilor, recepția construcțiilor este obligatorie și constituie certificarea realizării acestora pe baza examinării lor nemijlocite, în conformitate cu documentația de proiect și execuție și cu alte documente cuprinse în cartea tehnică a construcției, prin documentația de execuție avându-se în vedere procesul verbal de executare a lucrărilor.

Mai mult, conform art.24 al aceluiași act normative, executanții lucrărilor de construcții răspund de îndeplinirea următoarelor obligații principale referitoare la calitatea construcțiilor: d) asigurarea nivelului de calitate corespunzător exigențelor esențiale printr-un sistem propriu de calitate conceput și realizat prin personal propriu, cu diriginți de șantier atestați, e) convocarea factorilor care trebuie să participe la verificarea și recepția lucrărilor ajunse în faze determinante ale execuției și asigurarea condițiilor necesare efectuării acestora, în scopul obținerii acordului de continuare a lucrărilor, f) soluționarea neconformităților, defectelor și neconcordanțelor apărute în fazele de execuție, numai pe baza soluțiilor stabilite de proiectant cu acordul investitorului și h) respectarea proiectelor și detaliilor de execuție pentru realizarea nivelului de calitate corespunzător exigențelor esențiale, deci SRL ,,Lagmar Impex" periodic urma a prezenta procese-verbale de executare a lucrărilor, iar la final un proces verbal de executare a lucrărilor pe fiecare obiect al contractului investițional.

Existența procesului-verbal de recepție finală a construcțiilor nu este suficient pentru reclamantă pentru a verifica dacă au fost efectuate toate lucrările contractate, dacă prețurile acestora au fost conform celor contractate, la caz nu a putut a-și manifesta dezacordul față de executarea lucrărilor pe acest contract.

În ședința de judecată din 3 iunie 2024, reprezentantul SRL ,,Lagmar Impex" a înaintat cerere privind excepția de tardivitate a acțiunii depusă de USM, solicitând respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind depusă peste termenul de prescripție extinctivă.

În susținerea cererii a indicat că, acțiunea înaintată se bazează pe contractul investițional nr. 01/1504 din 29 iulie 2014 semnat între SRL ,,Lagmar-Impex" și USM, aprobat de MEC.

În cadrul executării obligațiilor asumate între părți, conform contractului nominalizat, părțile au semnat mai multe acte de primire-predare intermediare, inclusiv a existat o corespondență între părți.

Ulterior, la 5 februarie 2019, părțile au semnat procesul-verbal la contract care prevede: ,,1. Părțile declară că SRL ,,Lagmar-Impex" în calitate de executor al lucrărilor și-a executat în întregime obligațiile asumate în baza Contractului investițional nr. 01/1504 din 29 iulie 2014, a caietului de sarcini și a ofertei sale după cum urmează: 1.1. restaurarea Blocului de studii nr. 2 al U.S.M., amplasat la

intersecția străzilor***** *****, din contul Investitorului, conform documentației de proiect, aprobat în modul stabilit, și cu respectarea prevederilor legale privind restaurarea monumentelor istorice, cu o investiție de 33 097 312 de lei; 1.2. reconstrucția căminelor nr. 10, nr. 11, nr. 12, nr. 13 din str. ***** din contul Investitorului, conform documentației de proiect, aprobat în modul stabilit, și cu respectarea prevederilor legale privind căminele studențești, cu o investiție de 10 658 123 de lei pentru fiecare cămin reconstruit; 1.3. construirea și transmiterea cu titlu gratuit, în proprietatea Beneficiarului, a cantinei studențești și a unei săli de bibliotecă în bl. *****; 7 1.4. construirea și transmiterea în proprietatea angajaților beneficiarului a apartamentelor la un preț preferențial de 450 Euro/m.p., conform contractelor de .investiții în construcția spațiului locativ. 2. Suplimentar la caietul de sarcini SRL „Lagmar-Impex" a montat și transmis cu titlul gratuit platforma de ridicare a persoanelor cu dizabilități locomotorii în blocul 2 USM din *****, valoarea căreia constituie suma de 247 370,50 de lei, care cuprinde costul utilajului platformei și costul lucrărilor de montare. Beneficiarul declară că, nu are careva pretenții față de investitor cu privire executarea acestuia a obligațiilor asumate în baza contractului investițional nr. 01/1504 din 29 iulie 2014. Prezentul proces-verbal se anexează la contract, devine parte integrantă a acestuia și este semnat în 3 exemplare cu putere juridică egală.

În cererea formulată se mai indică că, executarea obligațiilor din contractul investițional nr. 01/1504 din 29 iulie 2014 a fost executat integral conform procesului- verbal din 5 februarie 2019, semnat între pârâți, prin care beneficiarul (USM) declară că nu are careva pretenții față de investitor (SRL „Lagmar-Impex") cu privire la executarea de către investitor SRL „Lagmar-Impex" a contractului investițional nr. 01/1504 din 29 iulie 2014.

Respectiv, acțiunea înaintată la 31 ianuarie 2023, ce ar rezulta din contractul investițional nr. 01/1504 din 29 iulie 2014, urmează a fi respinsă ca tardivă începând cu 5 februarie 2022.

Reprezentatul USM, avocatul Vlaicu Vlad a solicitat respingerea cererii privind excepția de tardivitate, indicând că au depus acțiunea în termen, or, nu au cunoscut despre semnarea procesului-verbal din 5 februarie 2019.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 martie 2023 cererea de chemare în judecată înaintată de USM, a fost restituită.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2023 s-a casat încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 martie 2023 și a fost restituită cauza la rejudecare.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 iulie 2023 cererea de chemare în judecată înaintată de USM a fost acceptată în procedură contencioasă și fixate ședință de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 iulie 2023 s-a respins cerința privind asigurarea acțiunii înaintată în cadrul procesului la cererea depusă de USM.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2023 s-a menținut încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 iulie 2023.

Prin încheierea Vicepreședintelui interimar Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 februarie 2024 s-a dispus redistribuirea prezentei cauze.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 februarie 2024 cererea de chemare în judecată depusă de USM a fost stabilită pentru examinare la 3 iunie 2024.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 martie 2025 a fost admisă parțial cererea depusă de SRL „Lagmar Impex", reprezentată de avocatul Balaban Mihail, cu privire la ridicarea excepției de tardivitate.

S-au respins solicitările din cererea de chemare în judecată înaintate de USM împotriva SRL „Lagmar Impex", intervenient accesoriu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova privind obligarea SRL „Lagmar Impex să transmită în proprietatea angajaților USM a 50 de apartamente, cu suprafața totală de 3000 m2, conform contractului de investiții nr.01/1504 din 29 iulie 2014, achitarea în favoarea USM a îmbogățirii fără justă cauză în sumă de 726 018,38 de lei, îmbogățire ce a avut loc ca urmare a achitării de către USM a unor servicii/acte, în scopul implementării contractului de investiții nr.01/1504, cheltuieli care conform contractului de investiții nr.01/1504 din 29 iulie 2014 urmau a fi suportate de către SRL „Lagmar-Impex", eliberarea facturilor fiscale pentru livrările efectuate în baza contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, eliberarea proceselor - verbale de executare a lucrărilor pentru lucrările executate în baza contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, **ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție**.

*S-a respins cererea reprezentatului pârâtului SRL „Lagmar Impex", avocatul Balaban Mihail, privind excepția de tardivitate la cererea de chemare în judecată depusă de USM împotriva SRL „Lagmar Impex", intervenient accesoriu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova privind obligarea SRL „Lagmar Impex" a efectua modificările de rigoare în registrul bunurilor imobile privind terenurile cu numerele cadastrale ***** conform p.5 al Hotărârii Guvernului nr. 204/2013 din 18.03.2013, ca neîntemeiată. (f.d. 138-153, vol.III)*

Solicitarea recurentului:

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, în partea în care a fost ridicată excepția de tardivitate, la 3 aprilie 2025, prin intermediul oficiului poștal, USM, reprezentată de avocatul Vlaicu Vlad a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 martie 2025, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu soluționarea problemei în fond, de

respingere a cererii privind ridicarea excepției de tardivitate și remiterea cauzei pentru examinare. (f.d.157-171, vol. III)

Argumentele părților:

În motivarea recursului, USM, reprezentată de avocatul Vlaicu Vlad a invocat că, prima instanță greșit a aplicat regulile privind prescripția extinctivă, reținând în mod eronat că, termenul de prescripție ar fi început să curgă de la data recepției lucrărilor.

Or, termenul ar trebui raportat la momentul constatării neregulilor de către Curtea de Conturi, întrucât doar prin rapoartele acesteia instituția ar fi luat cunoștință de pretinsele neexecutări ale contractului investițional.

Mai mult, instanța de fond nu a analizat situația de fapt prin prisma imposibilității obiective a USM de a identifica anterior eventualele abateri contractuale și nici nu a examinat cererea de repunere în termen invocată în contextul imposibilității anterioare de acționare.

Recurenta susține că, instanța de fond a ignorat circumstanțele ce indică asupra unei pretinse neexecutări din partea SRL „Lagmar Impex", inclusiv faptul că nu ar fi fost prezentate documentele complete aferente executării lucrărilor, nu ar fi existat procese-verbale finale, iar transmiterea apartamentelor rezultate din investiție nu ar fi fost realizată integral.

În opinia USM, instanța de fond s-a limitat la mențiunea existenței procesului-verbal din 5 februarie 2019 fără a examina dacă acest înscris constituie sau nu o recepție finală în sensul actului investițional și fără a analiza dacă obligațiile principale ale investitorului au fost efectiv îndeplinite.

Un alt motiv invocat de USM este acela că, instanța de fond ar fi interpretat eronat dispozițiile contractului nr. 01/1504 din 29 iulie 2014, precum și reglementările Hotărârii Guvernului nr. 204/2013, concluzionând în mod greșit că anumite competențe aparțin exclusiv MEC și nu USM.

Recurenta a afirmat că, în baza clauzelor contractuale, USM are calitatea de beneficiar și, ca atare, este îndreptățită să solicite transmiterea bunurilor, documentelor și executarea obligațiilor investitorului.

În plus, USM a precizat că, instanța de fond nu ar fi examinat rolul instituției în cadrul proiectului investițional și ar fi ignorat corespondența și actele adiționale ce confirmă calitatea procesuală activă a recurentei.

Recurenta critică faptul că, instanța de fond a tratat procesul-verbal din 5 februarie 2019 ca o recepție completă și fără obiecții a lucrărilor. Or, acest proces-verbal nu poate fi calificat drept recepție finală, în condițiile în care, în opinia sa, nu au fost transmise apartamentele, documentele cadastrale și alte înscrisuri obligatorii potrivit contractului.

Astfel, recurenta a afirmat că, instanța nu a examinat natura juridică a procesului-verbal și nu a analizat efectiv dacă obligațiile esențiale ale investitorului au fost realizate.

Recurenta a mai susținut că, instanța de fond ar fi omis să analizeze o serie de probe relevante, inclusiv corespondența cu MEC, rapoartele contabile și fiscale, actele adiționale la contract și alte documente ce ar demonstra, în opinia sa, neexecutarea obligațiilor de către pârâtă.

USM a evidențiat că, instanța nu a motivat suficient respingerea excepțiilor și nici aprecierea materialului probator, ceea ce, în viziunea sa, constituie o încălcare a prevederilor privind motivarea hotărârilor judecătorești.

Recurenta critică soluția de respingere a cererilor sale, susținând că instanța de fond a limitat nejustificat dreptul USM de a solicita executarea obligațiilor contractuale, transmiterea bunurilor și documentelor, precum și repararea eventualului prejudiciu. Or, instanța de fond trebuia să procedeze la examinarea fondului cauzei și nu să respingă acțiunea ca tardivă.

Deși, cererea de recurs a fost expediată intimaților, aceștia nu și-au valorificat dreptul de a depune referințe asupra recursului înaintat.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că încheierea contestată a fost pronunțată la 20 martie 2025, iar cererea de recurs a fost depusă prin intermediul oficiului poștal la 3 aprilie 2025.

Astfel, recursul declarat de USM, reprezentată de avocatul Vlaicu Vlad, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 martie 2025, se consideră depus în termen. Or, încheierea a fost recepționată la 20 martie 2025. (f.d. 154)

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru consideră recursul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Conform art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

Norma consacrată la art. 186[1] Cod de procedură civilă enunță că, cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepţia de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen. Excepţia de tardivitate şi, după caz, repunerea în termen se soluţionează în şedinţă de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanţilor citaţi legal nu împiedică examinarea cererilor. Dacă nu se dispune repunerea în termen şi/sau se admite excepţia de tardivitate, instanţa de judecată respinge acţiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

Piesele dosarului atestă că, prin Hotărârea Guvernului nr. 204 din 18 martie 2013 cu privire la dezvoltarea infrastructurii Universității de Stat din Moldova (în continuare USM), modificată prin Hotărârea Guvernului nr.623 din 23 iulie 2014, Guvernul a hotărât transmiterea din domeniul public în domeniu privat al statului terenul cu numărul cadastral ***** și terenul cu numărul cadastral ***** aflate în gestiunea Universității de Stat din Moldova. S-a acceptat propunerea Ministerului Educației și Cercetării de a utiliza o parte, în mărime de 1,0874 ha, din terenul cu numărul cadastral ***** și o parte, în mărime de 0,7103 ha, din terenul cu numărul cadastral ***** aflate în folosința sa și de a moderniza infrastructura Universității de Stat din Moldova. (f.d. 26-28, vol.I)

Astfel, la 29 iulie 2014, între Universitatea de Stat din Moldova, în persoana rectorului Ciocanu Gheorghe, în calitate de beneficiar și SRL „Lagmar Impex”, în calitate investitor a fost încheiat contractul investițional nr.01/1504, obiectul contractului constând în restaurarea și reconstruirea edificiilor Beneficiarului, proiectarea și construirea unor blocuri locative cu multe etaje, proiectarea și construcția unei cantine studențești și amplasarea unei săli pentru biblioteca Universității de Stat din Moldova după cum urmează: 2.2.1. restaurarea blocului de studii nr. 2 al USM amplasat la intersecția străzilor *****din contul investitorului, respectarea prevederilor proiectului, aprobat în modul stabilit și cu respectarea prevederilor legale privind restaurarea monumentelor istorice, cu o investiție de 33 097 312 de lei; 2.2.2 reconstruirea căminelor nr.10, nr.11, nr.12 și nr. 13 din strada Gheorghe Cașu, nr.32; din contul investitorului, cu respectarea prevederilor proiectului, aprobat în modul stabilit și cu respectarea prevederilor legale privind căminele studențești, cu o investiție de 10 658 123 de lei pentru fiecare cămin reconstruit; 2.2.3 proiectarea și construirea unor blocuri cu multe etaje din contul

investitorului, dintre care 50 apartamente cu suprafața totală de 3000 m 2 urmează a fi vândute angajaților beneficiarului la un preț preferențial. Proiectarea și construcția blocurilor locative se fa efectua pe terenurile, transmise în schimb investitorului, în modul stabilit de legislația în vigoare; 2.2.4 proiectarea și construirea unei cantine studențești cu suprafața de 300 m 2 în una din blocurile locative construite; 2.2.5 proiectarea și amplasarea unei săli pentru bibliotecă la parterul unui cămin studențesc reconstruit. Pct. 2.3 enunță că, dreptul de proprietate asupra blocurilor locative, ce urmează a fi construite în baza prezentului contrat, inclusiv asupra apartamentelor și spațiilor comerciale din aceste blocuri, aparține Investitorului și va fi înregistrat, în modul stabilit, la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău. Conform pct. 7.1 al contractului investițional, termenul final de realizare a obiectelor specificate în pct. 2.2, fiind indicat în graficul de execuție a lucrărilor. (f.d. 29-42, vol.I)

Astfel, conform graficului de executarea lucrărilor pentru contractul investițional fiind indicat luna a 10 – 12 - a anului 2018. (f.d 43, vol I)

Iar, la 26 februarie 2016 a fost semnat Acordul adițional nr. 01/406 din 2 martie 2016 la contractul investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, încheiat între USM și SRL ,,Lagmar-Impex". (f.d. 45-46, vol.III)

Totodată, conform procesului - verbal din 5 februarie 2019 semnat între Universitatea de Stat din Moldova în persoana rectorului Ciobanu Gheorghe în calitate de beneficiar și SRL ,,Lagmar Impex" în calitate investitor, părțile declară că SRL ,,Lagmar Impex" în calitate de executor al lucrărilor și-a executat în întregime obligațiile asumate în baza contractului investițional nr. 01/1504 din 29 iulie 2014, a caietului de sarcini și a ofertei sale după cum urmează: 1.1. restaurarea Blocului de studii nr. 2 al U.S.M., amplasat la intersecția străzilor***** *****, din contul Investitorului, conform documentației de proiect, aprobat în modul stabilit, și cu respectarea prevederilor legale privind restaurarea monumentelor istorice, cu o investiție de 33 097 312 de lei; 1.2. reconstrucția căminelor nr. 10, 11, 12 și 13 din str. ***** din contul Investitorului, conform documentației de proiect, aprobat în modul stabilit, și cu respectarea prevederilor legale privind căminele studențești, cu o investiție de 10 658 123 de lei pentru fiecare cămin reconstruit; 1.3. construirea și transmiterea cu titlu gratuit, în proprietatea Beneficiarului, a cantinei studențești și a unei săli de bibliotecă în bl. *****; 1.4. construirea și transmiterea în proprietatea angajaților Beneficiarului a apartamentelor la un preț preferențial de 450 Euro/m.p., conform contractelor de .investiții în construcția spațiului locativ. 2. Suplimentar la caietul de sarcini „Lagmar-Impex" SRL a montat și transmis cu titlul gratuit platforma de ridicare a persoanelor cu dizabilități locomotorii în bl. 2 USM din *****, valoarea căreia constituie suma de 247 370,50 de lei care cuprinde costul utilajului platformei și costul lucrărilor de montare. 3. SRL „Lagmar-Impex" oferă garanție pentru

calitatea următoarelor bunuri și lucrări pentru perioadele ce urmează: acoperiș, ferestre -5 ani, finisări-12 luni, utilaj- 12 luni. 4. Beneficiarul declară că nu are careva pretenții față de investitor cu privire executarea acestuia a obligațiilor asumate în baza contractului investițional nr. 01/1504 din 29 iulie 2014. Prezentul proces-verbal se anexează la contract, devine parte integrantă a acestuia și este semnat în 3 exemplare cu putere juridică egală. (f.d. 96, vol.III)

Așadar, prin semnarea procesului - verbal al contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, beneficiarul a acceptat și recepționat în volum deplin executarea lucrărilor asumate în baza contractului investițional nr. 01/1504 din 29 iulie 2014.

Instanța de recurs evidențiază că, deși USM nu recunoaște valabilitatea procesului-verbal din 5 februarie 2019, nu și-a valorificat dreptul de a-l contesta.

Așadar, prin acțiunea înaintată, USM a invocat neexecutarea contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014 și pretinde la obligarea SRL ,,Lagmar Impex" de a transmite în proprietatea angajaților USM a 50 de apartamente, cu suprafața totală de 3000 m2, conform contractului de investiții nr.01/1504 din 29 iulie 2014, obligarea SRL ,,Lagmar Impex" de a achita în favoarea USM a îmbogățirii fără justă cauză în sumă de 726 018,38 de lei, îmbogățire ce a avut loc ca urmare a achitării de către USM a unor servicii/acte, în scopul implementării contractului de investiții nr.01/1504, cheltuieli care conform contractului de investiții nr.01/1504 din 29 iulie 2014 urmau a fi suportate de către SRL ,,Lagmar-Impex", obligarea SRL ,,Lagmar Impex" de a efectua modificările de rigoare în Registrul bunurilor imobile privind terenurile cu nr. cadastrale ***** conform p.5 al Hotărârii Guvernului nr. 204/2013 din 18 martie 2013, obligarea SRL ,,Lagmar Impex" de a elibera facturi fiscale pentru livrările efectuate în baza contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, obligarea SRL ,,Lagmar Impex" de a elibera procesele-verbale de executare a lucrărilor pentru lucrările executate în baza contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014.

Prima instanță soluționând cererea de ridicare a excepției de tardivitate invocată de SRL ,,Lagmar Impex", prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 martie 2025 a admis parțial cererea depusă de SRL ,,Lagmar Impex", reprezentată de avocatul Balaban Mihail și a respins solicitările din cererea de chemare în judecată înaintate de USM împotriva SRL ,,Lagmar Impex", intervenient accesoriu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova privind obligarea SRL ,,Lagmar Impex să transmită în proprietatea angajaților USM a 50 de apartamente, cu suprafața totală de 3000 m2, conform contractului de investiții nr.01/1504 din 29 iulie 2014, achitarea în favoarea USM a îmbogățirii fără justă cauză în sumă de 726 018,38 de lei, îmbogățire ce a avut loc ca urmare a achitării de către USM a unor servicii/acte, în scopul implementării contractului de investiții nr.01/1504, cheltuieli care conform contractului de investiții nr.01/1504

din 29 iulie 2014 urmau a fi suportate de către SRL „Lagmar-Impex”, eliberarea facturilor fiscale pentru livrările efectuate în baza contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, eliberarea proceselor - verbale de executare a lucrărilor pentru lucrările executate în baza contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, **ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție**.

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii primei instanțe, prin prisma motivelor invocate de recurent și a materialelor cauzei, Colegiul judiciar conchide că soluția instanței de fond este legală și întemeiată.

Colegiul consideră necesar de a reține că, temeiul apariției litigiului între părți derivă din contractul investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, graficul de executare a lucrărilor pentru contractul investițional, Acordul adițional nr. 01/406 din 2 martie 2016 la contractul investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, încheiat între USM și SRL „Lagmar-Impex” și procesul - verbal din 5 februarie 2019.

Astfel, incidente speței sunt, prevederile art. 7 alin. (6), (7), (8) Cod civil, în redacția din 1 martie 2019, care indică că dispozițiile legii noi privitoare la termenele de prescripție atât extinctivă, cât şi achizitivă (uzucapiune) se aplică termenului de prescripție care a început să curgă înainte de data intrării ei în vigoare şi nu a expirat înainte de acea dată. În acest caz, termenul curs anterior se ia în cont. Începutul, suspendarea şi întreruperea termenului de prescripție se determină, pentru perioada anterioară intrării în vigoare a legii noi, de legea veche.

Dacă termenul de prescripţie prevăzut de legea nouă este mai scurt decât cel prevăzut de legea veche, atunci, începând cu data intrării în vigoare a legii noi, începe să curgă un nou termen de prescripţie în condiţiile legii noi. În acest caz, termenul curs anterior nu se ia în cont. Dispoziţiile prezentului alineat se aplică şi în cazul în care legea nouă declară prescriptibil extinctiv dreptul la acţiune care conform legii vechi era imprescriptibil extinctiv.

În cazul menţionat la alin.(7), dacă termenul de prescripţie prevăzut de legea veche expiră înainte de termenul de prescripţie prevăzut de legea nouă, prescripţia se împlinește la expirarea termenului stabilit de legea veche.

Prin prisma art. 391 alin. (1) Cod civil (în versiunea din 1 martie 2019), termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe cale intentării acţiunii în instanţa de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani de zile.

În acord cu art. 394 Cod civil, acţiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripţie extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepţia de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

La rândul său, art. 395 alin. (1) și (6) Cod civil, indică că termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre

încălcarea dreptului. (6) În cazul în care un debitor este obligat la prestații succesive, dreptul la acţiune cu privire la fiecare dintre aceste prestații se stinge printr-o prescripţie extinctivă separată, chiar dacă debitorul continuă să execute una sau alta dintre prestaţiile datorate.

Iar, art. 388 alin. (1) Cod civil, stipulează că, termenul stabilit în săptămâni, luni sau o perioadă care cuprinde mai multe luni (ani, semestre, trimestre) expiră, în cazul prevăzut la art.385 alin.(1), în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a survenit evenimentul sau momentul în timp respectiv, iar în cazul prevăzut la art.385 alin.(2), el expiră în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care precedă ziua în care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a început să curgă termenul.

Analizând prevederile legale, Colegiul civil menționează că regula generală cu privire la executarea obligațiilor corelative în contractele sinalagmatice-ambele părți trebuie să execute obligațiile corelative simultan. Părțile pot exclude aplicarea acestei reguli prin stabilirea unui termen de executare a obligației.

Deci, momentul de apariție a dreptului USM la acțiune, reprezintă data când ultima a aflat s-au trebuia să afle despre neexecutarea contractului.

În această cauză, prima instanță justificat a notat că, dreptul USM la acțiunea a apărut și urmează a fi calculat din data semnării procesului - verbal al contractului investițional nr. 01/1504, și anume, 5 februarie 2019.

Or, conform contractului investițional nr. 01/1504, la finisarea lucrărilor, investitorul va informa în scris beneficiarul despre aceasta și va solicita prezența reprezentanților pentru participarea în cadrul comisiilor de recepție.

Mai mult, Colegiul civil învederează că, USM avea posibilitatea să se adreseze împotriva SRL ,,Lagmar Impex”, intervenient accesoriu MEC cu privire la obligarea SRL ,,Lagmar Impex să transmită în proprietatea angajaților USM a 50 de apartamente, cu suprafața totală de 3000 m2, conform contractului de investiții nr.01/1504 din 29 iulie 2014, achitarea în favoarea USM a îmbogățirii fără justă cauză în sumă de 726 018,38 de lei, îmbogățire ce a avut loc ca urmare a achitării de către USM a unor servicii/acte, în scopul implementării contractului de investiții nr.01/1504, cheltuieli care conform contractului de investiții nr.01/1504 din 29 iulie 2014 urmau a fi suportate de către SRL ,,Lagmar-Impex”, eliberarea facturilor fiscale pentru livrările efectuate în baza contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, eliberarea proceselor - verbale de executare a lucrărilor pentru lucrările executate în baza contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, **în termen de 3 ani din momentul semnării procesului- verbal din 5 februarie 2019, care a expirat la 5 februarie 2022, însă acțiunea a fost depusă abia la 31 ianuarie 2023, fără a solicita repunerea în termen.**

Or, indiferent dacă se consideră că drepturile invocate se năsteau în 2018 (data de finalizare a lucrărilor) sau mai târziu (data încheierii procesului-verbal din 2019), termenele de prescripție erau, în mod evident, consumate la data formulării cererii în 2023.

În situația din speță, din materialele cauzei, reiese că termenul de prescripție extinctivă a început a curge din momentul încălcării drepturilor USM și nașterii dreptului acesteia la acțiune, anume momentul semnării procesului-verbal din 5 februarie 2019, deoarece procesul - verbal din 5 februarie 2019 a fost semnat de USM, în persoana rectorului de atunci, Gheorghe Ciocanu și SRL „Lagmar-Impex" în persoana directorului general Viorel Godea.

Respectiv, argumentul recurentei în vederea respingerii cererii privind excepția de tardivitate pe motiv că, procesul - verbal din 5 februarie 2019 nu este semnat de MEC, și prin urmare, nu ar produce efecte juridice, nu poate fi reținut, aceasta deoarece conform pct. 11.6 al contractului investițional nr. 01/1504 din 29 iulie 2014, modificările și completările, anexele la prezentul contract sunt valabile doar în cazul când sunt perfectate în scris și sunt semnate de către ambele părți contractante.

Dimpotrivă, Hotărârea Guvernului nr. 204/2013, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 623/2014, a prevăzut clar măsurile de organizare a proiectului investițional, USM a organizat concursul și a semnat contractul cu SRL „Lagmar-Impex" conform procedurii legale, iar MEC a fost împuternicit să asigure încheierea contractului și efectuarea modificărilor cadastrale impuse. În fapt, contractul de investiții a fost semnat la 29 iulie 2014 și a fost aprobat de MEC în aceeași zi.

De asemenea, actul adițional, ulterior al contractului a fost coordonat cu MEC în prealabil.

Așadar, Ministerul Educației era conștient și de acord cu derularea proiectului, astfel că pretinsa absență de semnătură pe procesul-verbal nu e de natură să producă desființarea responsabilităților contractuale. Or, Hotărârea Guvernului nr. 204/2013 nu creează prin ea însăși drepturi civile subiective, ci fundamentează cadrul de colaborare între entitățile publice – deci nu poate înlătura cursul prescripției.

La fel, invocarea raportului Curții de Conturi sau a unui control ulterior nu poate constitui temei de repunere în termen sau de naștere a unui nou drept la acțiune. Or, conform art. 395 Cod civil, termenul de prescripție curge de la momentul în care titularul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său – ceea ce, în cazul USM, era cel târziu în anul 2019.

În analiza cererii de chemare în judecată, în special a pretenției cu privire la încasarea sumei cu titlu de îmbogățire fără justă cauză, instanța de recurs la fel consideră că, aceasta este tardivă, în condițiile în care facturile fiscale invocate ca

temei datează din perioada anilor **2013–2018**, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă abia la **31 ianuarie 2023**, depășindu-se astfel termenul general de prescripție în interiorul căruia reclamanta era îndreptățit să își valorifice dreptul la acțiune.

Concomitent, în partea capătului de cerere privind obligarea entității juridice pârâte de a elibera facturile fiscale în baza contractului din 29 iulie 2014, la fel Colegiul consideră că, a intervenit prescripția extinctivă, având în vedere că dreptul de a cere emiterea facturilor fiscale s-a născut la data executării lucrărilor, care de altfel s-a constatat că, au fost succesive, iar până la data sesizării instanței (31 ianuarie 2023) termenul general de prescripție de 3 ani a expirat.

Or, nu poți obliga să emită *în prezent* un document fiscal pentru un eveniment din 2019, deoarece legea fiscală impune emiterea facturii la data livrării/prestării („faptul generator"), deoarece conform normelor imperative prevăzute de **art. 117-118 din Codul fiscal** și **art. 6 și 10 din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017**, factura fiscală, ca document primar cu regim special, se emite obligatoriu la momentul producerii faptului generator (prestarea serviciului/livrarea mărfii), respectiv, urma cel târziu la 5 februarie 2019, iar emiterea retroactivă la data curentă nu are suport legal.

Deși, obligația de a emite factura fiscală, este prevăzută de norma specială, Codul fiscal, dreptul reclamantei de a cere instanței să oblige societatea pârâtă să emită aceste documente contabile primare, reprezintă un drept personal, supus termenului general de prescripție.

Acestea fiind constatate, Colegiul civil conchide că prima instanță corect a stabilit că dreptul la prezenta acțiune a apărut anume la 5 februarie 2019.

Prin urmare, termenul de depunere a acțiunii de USM urmează a fi calculat începând cu 5 februarie 2019, iar având în vedere dispozițiile legale citate, se deduce că termenul limită până la care urma a fi înaintată cererea de chemare în judecată era de 5 februarie 2022.

Respectiv, se constată că recurenta, USM, prin formularea cererii de chemare în judecată la 31 ianuarie 2023, a omis termenul în interiorul căruia urma să înainteze acțiunea. Or, la piesele dosarului nu se regăsesc probe ce ar atesta faptul întreruperii sau suspendării termenului de prescripție, iar argumentul invocat de recurentă precum că, după controlul Curții de Conturi au aflat despre încălcarea dreptului său, nu este plauzibil.

Totodată, e de reținut că reclamanta/recurentă nu a solicitat repunerea în termen în condițiile art.116 Cod de procedură civilă, în ipoteza în care a indicat că, anume după controlul Curții de Conturi a aflat despre încălcările admise.

În această ordine de idei, Colegiul judiciar, luând în considerație constatările menționate supra, conchide că USM s-a adresat în instanță la 31 ianuarie 2023, cu

depășirea termenului de trei ani de zile, în interiorului căruia puteau să-și apere dreptul pretins a fi încălcat.

În același timp, Colegiul reține că, CtEDO, în jurisprudența sa a stabilit cu valoare de principiu că respectarea termenului de prescripție este o condiție ce generează stabilitatea raporturilor juridice, or, acestea devenite irevocabile în pofida expirării termenului de prescripție garantează titularului dreptului siguranța și securitatea raportului în care este parte, iar orice deviere de la acest principiu, în absența unor temeiuri relevante, constituie o ingerință față de valorile protejate de CEDO (art.6) și implicit incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice (*Hotărârea CEDO din 18 martie 2008 emisă în cauza Dacia versus Moldova, Hotărârea CEDO din 16 iulie 2009 emisă în cauza Baroul Partener-A versus Moldova, Hotărârea CEDO din 25 noiembrie 2009 emisă în cauza IPTEH și alții contra Moldovei*).

Cu referință la termenele de prescripție, Curtea a notat că, înaintarea unei acţiuni în pofida expirării termenului general de prescripţie sunt contrare articolului 6 al Convenţiei, deoarece ele permit instanţelor judecătoreşti să continue examinarea unei cauzei, circumstanță apreciată drept contrară art.6 CEDO, Curtea considerând că la îndeplinirea acţiunilor procedurale, respectarea cerinţelor cu privire la admisibilitate constituie un aspect important al dreptului la un proces echitabil, iar rolul jucat de termenele de prescripţie este de o importanţă majoră atunci când este interpretat în lumina Preambulului Convenţiei, care, în partea sa relevantă, declară preeminenţa dreptului, o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante (*Brumărescu v. Romania, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII şi Roşca v. Moldova, nr.6267/02, §24, 22 martie 2005*).

De altfel, Curtea Constituțională a Republicii Moldova în decizia nr. 82/2020 a validat mecanismul că, dreptul la justiție nu este absolut, și anume, Curtea a reiterat că dreptul de acces la o instanță poate fi supus unor limitări procedurale, cum ar fi termenele de prescripție. Statul are dreptul să impună reguli pentru a asigura o bună administrare a justiției. Curtea a subliniat că, termenele de prescripție (și mecanismul procedural de la art. 186^1 Cod de procedură civilă) servesc unui scop legitim, *securitatea raporturilor juridice*. Este necesar ca, după o anumită perioadă (cei 3 ani), pârâtul să nu mai poată fi chemat în judecată, iar instanțele să nu fie încărcate cu litigii vechi. Curtea a mai observat că art. 186^1 Cod de procedură civilă, oferă garanții suficiente, și anume, reclamantul are dreptul să ceară repunerea în termen (dacă a avut motive întemeiate pentru întârziere), iar instanța este obligată să examineze această cerere. Astfel, accesul la justiție nu este îngrădit automat, ci doar condiționat de respectarea termenelor. Poziția data, a fost reconfirmată și menținută constata în decizia nr. 16 din 14 martie 2024.

Astfel, din considerentele menționate şi având în vedere faptul că, excepția de tardivitate a fost invocată la faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare,

instanța de fond corect a conchis necesitatea admiterii parțiale a cererii privind ridicarea excepției de tardivitate și ca consecință respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de USM împotriva SRL „Lagmar Impex”, intervenient accesoriu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova cu privire la obligarea SRL „Lagmar Impex să transmită în proprietatea angajaților USM a 50 de apartamente, cu suprafața totală de 3000 m2, conform contractului de investiții nr.01/1504 din 29 iulie 2014, achitarea în favoarea USM a îmbogățirii fără justă cauză în sumă de 726 018,38 de lei, îmbogățire ce a avut loc ca urmare a achitării de către USM a unor servicii/acte, în scopul implementării contractului de investiții nr.01/1504, cheltuieli care conform contractului de investiții nr.01/1504 din 29 iulie 2014 urmau a fi suportate de către SRL „Lagmar-Impex”, eliberarea facturilor fiscale pentru livrările efectuate în baza contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, eliberarea proceselor - verbale de executare a lucrărilor pentru lucrările executate în baza contractului investițional nr.01/1504 din 29 iulie 2014, ca tardivă.

Colegiul subliniază că, abordarea recurentei, în speță, evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de judecată, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune admiterea recursului.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Universitatea de Stat din Moldova, reprezentată de avocatul Vlaicu Vlad.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

D E C I D E :

Se respinge recursul declarat de Universitatea de Stat din Moldova, reprezentată de avocatul Vlaicu Vlad.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 martie 2025.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul Valeriu Arhip

Judecătorii Nicolae Ghedrovici

Diana Corlăteanu